

Verkondiging, 9 juni

Pinksteren, ds. Florisca van Willegen-Kerkvliet

Lezingen: Hand. 2:1-11, Joh. 20:19-23

Gemeente van Christus, lieve mensen,

In de voorbereiding op deze dienst en het formuleren van wat Pinksteren voor mij betekend, kwam er een herinnering bij mij boven. Voor ik theologie studeerde, heb ik eerst de opleiding maatschappelijk werk en dienstverlening gedaan. In mijn eerste jaar liep ik stage op een dagbesteding voor ouderen met dementie.

Op een middag had ik als activiteit voorbereid dat we koekjes zouden gaan. Maar er was één mevrouw die niet mee wilde doen, want koekjes bakken vond zij iets voor kinderen. Maar zij bleef wel in de ruimte zitten waar wij aan de activiteit begonnen. Ik vond het bijzonder om te merken dat ondanks haar aanvankelijke weerzin, er wel iets gebeurde. Terwijl wij bezig waren om de ingrediënten in de kom te doen, kwamen er bij deze mevrouw herinneringen boven, van hoe zij vroeger met haar moeder koekjes bakte. Vervolgens kregen we tips, over hoe we konden zorgen dat de koekjes minder bleven plakken. En uiteindelijk vroeg zij om een stuk deeg en deed zij toch volledig met ons mee.

Ik zal er later op terugkomen waarom juist deze herinnering mij aan Pinksteren doet denken. Want laten we eerst nog eens naar de teksten kijken. De verhalen die we zojuist lasen zijn op het eerste oog heel verschillend: Johannes beschrijft hoe op de eerste dag, de dag van de opstanding, de leerlingen de Geest ingeblazen krijgen van de opgestane Heer. Lucas vertelt het verhaal net anders: de Heilige Geest komt vijftig dagen later, op het Pinksterfeest. En zo vieren wij het ook, als twee verschillende feesten. Maar ondanks de accentverschillen is er ook een overeenkomst: Pasen en Pinksteren zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het is Gods Geest die ons helpt om de boodschap van Pasen concreet te laten worden. Want daar gaan de verhalen na Pasen over: hoe Pasen werkelijkheid kan worden in mensenlevens. Hoe mensen nieuwe doorgang mogen vinden in vastgelopen, doodgelopen situaties.

Doodgelopen, zo is het ook bij Johannes. Hoe moet het verder nu Jezus, hun leermeester er niet meer is? Jezus is dood, de droom is over. De leerlingen zijn angstig bij elkaar gekropen met de deur op slot. Letterlijk, maar ook figuurlijk: van angst ga je op slot. Angst verlamd, slaat dood. Het keert je naar binnen, van de boze buitenwereld af. En zo zitten ze daar, de boel zit op slot: niemand spreekt, niemand neemt initiatief, niemand staat op. Er is geen inspiratie meer, geen bezieling meer.

Maar dan stapt Jezus dat futloze bestaan binnen. De gesloten kring waar angst heerst wordt van buitenaf opengebroken. Een frisse wind van buiten is nodig om de boel weer in beweging te krijgen. En zo staat Jezus op in hun midden, en hij spreekt, blaast en zendt.

Het eerste wat Jezus uitspreekt is vrede. Vrede tegenover al onze onvrede. Onvrede in ons leven, onvrede in verhoudingen met elkaar of met onszelf. Maar Jezus spreekt vrede uit over ons leven. Al die dingen hoeven ons leven niet te bepalen.

Tot tweemaal aan toe herhaalt Jezus de vredegroet. De tweede keer nadat hij de wonden van zijn lijden heeft getoond. Nu Jezus is opgewekt wordt niet weggemoffeld dat er wel degelijk lijden is geweest, en nog steeds is. Maar we mogen weten dat het leed geleden is. Niet de wonden die een mens in het leven worden toegebracht hebben het laatste woord, maar God die alles en iedereen vernieuwt. Niet de dood heeft het laatste woord, maar Gods goedheid. Zo staat Jezus voor hen, als eerste van de hernieuwde schepping. Als verankering voor de hoop en het vertrouwen dat ook wij dat nieuwe leven mogen leven.

Vervolgens blaast Jezus over de leerlingen heen en zegt hun de Geest toe. Het inblazen van de Geest doet terugdenken aan hoe God de eerste mens tot leven wekte door het inblazen van de adem. Met de Geest wordt nieuw leven ingeblazen, nieuwe hoop, nieuwe bezieling. De leerlingen worden herschapen, met als gevolg dat zij naar buiten gericht worden. Uitgezonden: *'Zoals de vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit'* (Joh. 20:21).

Niet langer naar binnen gekeerd, maar de blik moet naar buiten, naar de ander. Anders gezegd: wie zich laat meevoeren door die Geest, die kan niet anders als naar buiten gaan. Verbinding zoeken met de ander. Zo is het ook bij Lucas. De Geest, die daar als wind en vuur verschijnt – zoals Gods aanwezigheid ook in wind en vuur verbeeld werd in het Oude Testament- drijft de leerlingen naar buiten. Zij kunnen niet anders dan geestdriftig getuigen van de hoop en de liefde die in hen is. Een taal die ieder kan verstaan.

Verbinding als remedie tegen angst en verlamming. Maar de leerlingen worden ook gezonden om te delen wat zij zelf ontvangen hebben. Aan genade, liefde en vergeving. Leven in het licht van Pasen betekent ook leven in het licht van vergeving. Gods vergeving breekt gesloten situaties open. Een vergeven mens wordt in staat gesteld zijn verleden achter zich te laten, en opnieuw te mogen beginnen – telkens weer. Geen slachtoffer meer van het verleden: wat er gebeurd is hoeft je niet te belemmeren bij het aangaan van een nieuwe toekomst. Vergeven is zo de concrete verwerkelijking van Pasen.

Zoals wij zelf bij God mogen komen en opnieuw mogen beginnen, -ongeacht wie wij zijn of wat wij gedaan hebben-, zo mogen wij ook anderen tegemoet treden. Met uitgestoken hand, een vriendelijk woord of een hartelijk gebaar. Gul, genadig, vergevingsgezind, ruimhartig, verbindend, uitnodigend. Leven uit genade, uit vergeving, is een leven waar de adem van God doorheen blaast. Een leven waarin een andere wind gaat waaien en je zelf ook gaat leven in het spoor van de liefde die Christus leerde en voorleefde. Met als gevolg dat we elkaar, hoe verschillend ook, kunnen verstaan als we de taal van ons hart laten spreken.

En zo lezen we bij Lucas dat de leerlingen aangedreven door de Pinkstergeest naar buiten gaan. Om verbinding te leggen met mensen uit andere landen en culturen. Om samen de maaltijd te houden en te delen met wie gebrek lijdt. Om geen angst, maar liefde te zaaien. Om de ruimte die ze zelf krijgen om te leven, ook te gunnen aan anderen. Om te leven in geloof, hoop en liefde zoals Jezus dat altijd heeft voorgedaan. Om net als Hem te leven op de Adem van God, die niet stopt met Zijn dood, maar doorleeft in hen die zich hierdoor laten raken en in beweging laten zetten. Dat worden mensen met een vonk. Mensen die bezielde en bevlogen het nieuwe leven verspreiden tot alle uiteinden van de aarde. Die andere mensen aantrekken en erbij betrekken. Als we door hadden gelezen in Handelingen, zouden we gehoord hebben dat 3000 mensen tot geloof kwamen, zich lieten dopen en zich voegden bij de gemeenschap van mensen die willen gaan in het spoor van Christus en in hun manier van leven liefde willen zaaien in plaats van angst. Liefde die zich vermeerdert als je het deelt.

Zo kwam ik bij mijn associatie. Wij begonnen met de activiteit ondanks dat deze mevrouw mee wilde doen. Maar al doende werd deze mevrouw door iets aangeraakt, aangewakkerd tot zij uiteindelijk volledig meedeed. Zo geloof ik dat het zin heeft om te leven in het spoor van Gods liefde en als gemeenschap met elkaar te doen wat wij kunnen, gedreven door het enthousiasme van de Geest. Enthousiasme dat ons als een lopend vuur kan verbinden met de mensen om ons heen, (ons doet leren van elkaars diversiteit) en ons in vrede kan doen gaan.
Amen.